

مقایسه عزت نفس شهروندان ایرانی قبل و بعد از موفقیت تیم ملی فوتبال ایران

در صعود به جام جهانی ۲۰۱۴

دکتر سیروس احمدی^۱، سعید نوابی^۲، علیرضا فرخی^۳

چکیده

مقدمه و هدف: موفقیت‌ها و شکست‌های ورزشی در مسابقات بین‌المللی بر ویژگی‌های روانی شهروندان تأثیر می‌گذارد، اما این رابطه کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. هدف اساسی پژوهش حاضر بررسی تأثیر موفقیت تیم ملی فوتبال ایران در راهیابی به جام جهانی ۲۰۱۴ بر عزت نفس شهروندان است.

روش‌شناسی: روش تحقیق، پیمایش از نوع طولی است که در دو مرحله انجام شده است. جامعه آماری شهروندان ۶۰-۱۸ ساله شهر یاسوج است که تعداد آنها ۷۹۳۶۰ نفر است. از این تعداد، ۳۳۰ نفر به عنوان نمونه تعیین و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار سنجش، پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ (RSES) است که ویژگی‌های روان‌سنجی آن در ایران مورد بررسی قرار گرفته است.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق با استفاده از آزمون تی زوج ($t=11/7$ $df=279$ $Sig=0/000$) نشان می‌دهد عزت نفس شهروندان پس از موفقیت تیم ملی فوتبال ایران به طور معناداری افزایش یافت.

نتیجه‌گیری: با سرمایه‌گذاری در ورزش و برنامه‌ریزی جهت موفقیت تیم‌های ملی ایران در رقابت‌های مهم بین‌المللی، می‌توان عزت نفس شهروندان به عنوان یکی از نیازهای اساسی روانی جامعه را ارتقاء بخشید.

واژه‌های کلیدی: عزت نفس، فوتبال، جام جهانی، ایران

مقدمه

عزت نفس یا ارزش و احترامی که فرد برای خویشتن قائل است (۱) یا قضاوتی که فرد از توانمندی هایش دارد (۲) یکی از جنبه های مهم زندگی است که بر افکار، عواطف و رفتارهای او تاثیر زیادی دارد. عزت نفس پایین، زمینه را برای دست زدن به جرم (۳)، پیشداوری نژادی (۴)، افت تحصیلی (۵)، مصرف مواد مخدر (۶)، مصرف الکل (۷)، خودکشی (۲)، فقر (۸،۹)، افسردگی (۱۰) و غیره فراهم می کند اما عزت نفس بالا می تواند منجر به بهبود عملکرد شغلی (۱۱)، تقویت روابط صمیمانه (۱۲)، کاهش خشونت (۱۳، ۱۴)، افزایش نشاط (۱۵)، سلامت روان (۱۶)، پرداخت مالیات (۱۷) و غیره گردد. به دلیل کارکرد های متعدد عزت نفس، برخی از آن با عنوان واکسن اجتماعی نام برده اند که می تواند از بسیاری از مسائل رفتاری جلوگیری کند (۱۸). بر این اساس، شناخت عزت نفس و راهکارهای تقویت آن از اهمیت زیادی برخوردار است. عوامل متعددی بر تقویت و تضعیف عزت نفس تاثیر می گذارند (۲). به زعم گیگاس (۲۰۰۶: ۸۶) عزت نفس با تولد به دست نمی آید و مانند سایر خودها، محصول محیط اجتماعی است و در تعاملات اجتماعی و نمادین شکل می گیرد (۱۹). ارزش ها و هنجارهای فرهنگی نقش موثری در شکل گیری و تقویت عزت نفس دارند (۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۲۱، ۲۰). موفقیت ها و شکست های ملی قادرند بر ویژگی های روانی شهروندان تاثیر بگذارند (۲۸، ۲۷، ۲۶). یکی از حوزه های موفقیت و شکست ملی، مسابقات ورزشی در سطوح بین المللی است (۳۰، ۲۹). به زعم الیاس^۴ (به نقل از هاشمی و یگانه، ۱۳۸۶) این تاثیر گذاری ناشی از این است که مسابقه های ورزشی این امکان را به کشور های مختلف می دهند که به گونه ای مسالمت آمیز توانمندی های خود را در برابر دیدگان تماشاگران و ناظران که گاهی اوقات میلیاردها نفر هستند، به نمایش گذاشته و مرزهای میان ملت ها را برجسته نمایند (۳۲). در میان مسابقات ورزشی، فوتبال جایگاه خاصی دارد. فوتبال به دلیل گستردگی فوق العاده، تعداد بی شمار ورزشکاران و تماشاگران، سرمایه گذاری های کلان مالی و پوشش وسیع رسانه ای، عرصه ای فراتر از دیگر ورزش ها کسب کرده است. جام جهانی فوتبال که هر چهار سال یک بار با حضور تیم های برگزیده در یکی از کشورهای جهان برگزار می شود، بدون تردید بزرگترین و فراگیرترین پدیده جهانی است؛ زیرا که در هنگام برگزاری قادر است توجه میلیاردها نفر را در سراسر جهان به خود جلب کند. این امر باعث شده است دولت ها در سراسر جهان نگاه خاصی به این ورزش داشته باشند و از آن در راستای تقویت اهداف و منافع خود استفاده کنند (۳۳). با این حال، پژوهش های مستند علمی در این حوزه به ندرت صورت گرفته اند. لور^۴ (۱۹۸۳: ۱۴۵) در برزیل نشان داد موفقیت این کشور در کسب جام جهانی ۱۹۵۸ موجی از غرور در این کشور پدید آورد و ملت برزیل این احساس را داشتند که اکنون در سطح بین المللی سرفراز هستند (۳۴). آلابارسز^۵ (۱۹۹۹: ۷۷) در آرژانتین نشان داد موفقیت های تیم ملی فوتبال این کشور در عرصه های بین المللی باعث تقویت هویت ملی و اتحاد و انسجام سیاهان و سرخپوستان و نیز مهاجران و همسایگان شهری شان شده است (۳۵). آبل^۵ و همکاران (۲۰۰۷: ۹۷) در پژوهشی کیفی در انگلستان نشان دادند حتی اعضای گروه های سیاسی افراطی نیز فوتبال ملی را به عنوان وسیله ای برای بیان هویت شخصی و دلبستگی عاطفی به انگلستان در نظر می گیرند (۳۶). در ایران، فوتبال سابقه و اعتبار کشتی را ندارد، اما گسترده ترین و فراگیرترین ورزش کشور است.

1. Gecas
2. Self
3. Elias
4. Lever
5. Abbel

این امر باعث شده است موفقیت‌ها یا شکست‌های تیم ملی فوتبال برای مردم حایز اهمیت باشد. اگر چه پژوهش‌های علمی در این زمینه در ایران معمول نبوده‌اند، اما اندک پژوهش‌ها بیانگر این هستند که موفقیت‌ها و شکست‌های تیم ملی فوتبال ایران بر احساسات مردم ایران تاثیر می‌گذارد. مثلاً پژوهش احمدی (۱۳۸۶) نشان داد نتایج بازی‌های تیم ملی فوتبال ایران در جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان بر احساس هویت ملی شهروندان ایرانی تاثیر معناداری دارد (۳۳). فوتبال ملی ایران پس از سه دوره حضور در جام‌های جهانی ۱۹۷۸، ۱۹۹۸ و ۲۰۰۶ تلاش نمود به عنوان نماینده آسیا در جمع تیم‌های حاضر در جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل قرار گیرد. استخدام کارلوس کیروش^۱ مربی نام‌آوازه‌ای که سابقه مربی‌گری در تیم‌های منچستر یونایتد، رئال مادرید و تیم ملی پرتغال را دارد، حضور چندین بازیکن دورگه ایرانی‌الاصل که در تیم‌های مطرح بازی می‌کردند، استفاده از همه بازیکنان شایسته داخلی و همگروهی با تیم‌های کره جنوبی، ازبکستان، لبنان و قطر پس از دور مقدماتی، این تصور را در مردم به وجود آورد که فوتبال ملی ایران شانس زیادی برای حضور در جام جهانی ۲۰۱۴ خواهد داشت. کسب پیروزی در اولین مسابقه در برابر ازبکستان در زمین حریف این امیدواری را افزایش داد، اما کسب تساوی در برابر قطر در تهران و شکست در برابر لبنان در زمین حریف باعث شد امیدواری‌ها کاهش یابد. کسب پیروزی در برابر کره جنوبی در تهران و سپس شکست در زمین خودی در برابر ازبکستان باعث گردید تردیدهای زیادی نسبت به موفقیت ایران به وجود آید و سرنوشت صعود ایران به بازی‌های دیگر تیم‌ها پیوند بخورد. انجام سه بازی آخر در فاصله ۱۴ روز در خرداد ماه ۱۳۹۲ باعث گردید توجه‌ها به بازی‌های تیم ملی فوتبال ایران افزایش یابد. تیم ملی فوتبال ایران در روز ۱۴ خرداد موفق شد قطر را در زمین خودش شکست دهد و گام امیدوارکننده‌ای بردارد. این تیم در ۲۱ خرداد در تهران با چهار گل از سد لبنان گذشت و در صدر جدول گروه A قرار گرفت. در حالی که به دلیل میهمان بودن ایران در برابر کره جنوبی و میزبان بودن ازبکستان در برابر تیم حذف شده قطر در روز آخر هنوز تردیدهای جدی نسبت به موفقیت ایران وجود داشت، اما این امر باعث شد بار دیگر توجه عمومی به فوتبال ملی افزایش یابد و فوتبال به مساله‌ای ملی و همگانی تبدیل شود. ایران در روز آخر توانست تیم کره جنوبی را در زمین خودش شکست داده و برای اولین بار به عنوان تیم اول گروه به جام جهانی فوتبال صعود کند. موفقیت فوتبال ملی، علی‌القاعده بیانگر توانایی‌ها و قابلیت‌های کشور است و طبیعتاً بر احساسات، عواطف و رفتارهای شهروندان تاثیر دارد. با توجه به اینکه فوتبال، رایج‌ترین و پرطرفدارترین ورزش کشور است و بیشترین ورزشکاران و تماشاگران را به خود اختصاص داده است، آگاهی از نتایج و آثار آن (به ویژه در سطح ملی) بر زندگی مردم از اهمیت و ضرورت خاصی برخوردار است زیرا در صورت تایید تاثیرات معنادار مسابقات تیم ملی فوتبال بر ویژگی‌های روانی-اجتماعی شهروندان، این امکان در اختیار مسئولان سیاسی و ورزشی کشور قرار می‌گیرد که از این پدیده در راستای کمک به رفع یا تسکین مسائل مختلف اجتماعی استفاده کنند. با توجه به این که تاثیرات روانی-اجتماعی مسابقات تیم ملی فوتبال، به ندرت مورد توجه و بررسی دقیق قرار گرفته است، هدف پژوهش حاضر این است که به بررسی رابطه نتایج بازی‌های تیم ملی فوتبال ایران و عزت نفس شهروندان بپردازد. بر این اساس، سؤال اساسی پژوهش حاضر این است که آیا عزت نفس شهروندان ایرانی قبل و بعد از موفقیت تیم ملی فوتبال ایران در صعود به جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل تفاوت معناداری دارد؟

روش شناسی

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع پیمایشی طولی است که در دو مقطع زمانی انجام شده است. مرحله اول، طی روزهای ۱۱ و ۱۲ خرداد ماه ۱۳۹۲ قبل از بازی ایران و قطر و مرحله دوم، طی روزهای ۲۹ و ۳۰ خرداد پس از بازی ایران و کره جنوبی و صعود ایران به جام جهانی فوتبال انجام شده است. روش طولی مورد نظر در این تحقیق از نوع پانل^۱ بوده و تحقیق بر روی گروه یکسانی انجام شده است.

جامعه آماری: جامعه آماری پژوهش کلیه افراد ۶۰-۱۸ ساله شهر یاسوج است که بر اساس نتایج آخرین سرشماری کشور (۳۶) تعداد آنها ۷۹۳۶۰ نفر است.

نمونه آماری: با استناد به مطالعات مقدماتی و با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران^۲ (۳۷) و تعیین مقادیر $(p=0/75)$ ، $(q=0/25)$ ، $(t=0/95)$ و $(d=0/05)$ اندازه نمونه برابر با ۲۸۸ بدست آمد. با توجه به این که احتمال بود در مرحله دوم تحقیق، دسترسی به برخی نمونه ها مقدور نباشد و اندازه نمونه مخدوش گردد، اندازه نمونه به ۳۲۰ نفر افزایش یافت. با توجه به اینکه تحقیق از نوع پانل بود و اطلاعات مرحله دوم لزوماً باید از افراد شرکت کننده در مرحله اول جمع آوری می شد و نیز جهت کنترل متغیرهای مزاحم، ضرورت داشت اطلاعات در سریع ترین زمان ممکن پس از انجام بازی ایران و کره جنوبی (۴۸ ساعت) جمع آوری می گردید، دسترسی به ۴۰ نفر از نمونه ها (در مرحله دوم) امکان پذیر نگردید و اندازه نمونه در مرحله دوم عملاً به ۲۸۰ نفر کاهش پیدا کرد.

روش نمونه گیری: جهت انجام نمونه گیری از روش تصادفی چندمرحله‌ای استفاده گردید و در نهایت ۳۲۰ نفر افراد واجد شرایط (زن یا مرد، در محدوده سنی ۶۰-۱۸ سال، متمایل به مشارکت در تحقیق)، به نسبت مساوی (۲۳ نفر) در چهارده محله شهر یاسوج (شاهد، شهداء، محمودآباد، راهنمایی، مسکن، ارم، امامت، امام حسین، ترمینال، دولت آباد، زیرتل، سالم آباد، جهاد، و گلستان)، مورد مصاحبه قرار گرفته و اطلاعات مورد نیاز از آنان جمع آوری گردید.

ابزار تحقیق: ابزار تحقیق، مقیاس عزت نفس روزنبرگ^۳ (۳۸) است که در تحقیقات زیادی مورد استفاده قرار گرفته است. برخی پژوهشگران این مقیاس ۱۰ آیتمی را سازه ای تک عاملی می دانند و برخی آن را سازه ای دو عاملی در نظر گرفته اند (۳۹). ویژگی های روانسنجی این مقیاس در ایران به وسیله رجیبی و کارجو کسمایی (۴۰)، بشلیده و همکاران (۴۱)، مسعودنیا (۴۲) به صورت دو عاملی و محمدی (۴۳) به صورت تک عاملی مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به اینکه نتایج تحقیقاتی که این مقیاس را به صورت دو عاملی در نظر گرفته اند، به لحاظ تعداد آیتم های هر عامل و نام گذاری عامل های استخراج شده، متفاوت است، در پژوهش حاضر، بر ساختار تک عاملی با استفاده از سنجش پنج درجه ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم تاکید گردید. محاسبه اعتبار سازه ای مقیاس به روش تحلیل عاملی نشان داد هیچ یک از آیتم ها از مدل حذف نمی گردند و عامل استخراجی قادر است ۵۰/۶ درصد واریانس سازه را تبیین نماید. به علاوه، سنجش پایایی با استفاده از همسانی درونی به روش آلفا کراباخ (بر روی کل نمونه ها) نشان داد میزان آلفا در مرحله آزمون اول (با نمونه ۳۲۰ نفری) برابر با (۰/۸۲) و در مرحله دوم (با نمونه ۲۸۰ نفری) برابر با (۰/۸۷) است.

1.Pannel

2.Cochran

3.Rosenberg's Self-Esteem Scale

روش های تجزیه و تحلیل: جهت آزمون سؤال تحقیق از روش تی زوج^۱ و جهت بررسی ارتباط متغیرهای جمعیتی با عزت نفس از روش های آماری ضریب همبستگی پیرسون، تی مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه، در نرم افزار Spss20 استفاده گردید.

یافته های پژوهش

با توجه به این که در مرحله دوم تحقیق، دستیابی به ۲۸۰ نفر از پاسخگویان مرحله اول امکانپذیر گردید، یافته های توصیفی و استنباطی تحقیق بر مبنای ۲۸۰ نفر نمونه محاسبه شده است بر این اساس، از مجموع پاسخگویان، ۱۵۹ نفر (۵۶/۸٪) مرد و ۱۲۱ نفر (۴۳/۲٪) زن بوده اند. به لحاظ وضعیت قومی، ۱۸۴ نفر (۶۵/۷٪) لر، ۳۳ نفر (۱۱/۸٪) ترک و ۶۳ نفر (۲۲/۵٪) فارس بوده اند. به لحاظ سنی، میانگین سنی افراد شرکت کننده در تحقیق ۳۱/۷ سال با انحراف معیار ۱۰/۵ سال بوده است. به لحاظ وضعیت تحصیلی ۶ نفر (۲/۱٪) بی سواد، ۴۰ نفر (۱۴/۳٪) دارای تحصیلات کمتر از دیپلم، ۶۰ نفر (۲۱/۴٪) دارای تحصیلات دیپلم و ۱۷۴ نفر (۶۲/۱٪) دارای تحصیلات بالاتر از دیپلم بوده اند. اما وضعیت عزت نفس شهروندان، قبل و بعد از موفقیت ایران در صعود به جام جهانی به شرح جدول شماره ۱ است.

جدول شماره ۱ توزیع فراوانی و درصدی عزت نفس شهروندان قبل و بعد از موفقیت تیم ملی فوتبال ایران

آیتم ها	کاملا موافق		موافق		بی نظر		مخالف		کاملا مخالف	
	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد
احساس می کنم انسان با ارزشی هستم حداقل به اندازه دیگران	۱۴۰	۲۰۲	۱۱۲	۴۵	۱۴	۱۸	۷	۸	۷	۷
درصد	۵۰	۷۲/۱	۴۰	۱۶/۱	۵	۶/۴	۲/۵	۲/۹	۲/۵	۲/۵
احساس می کنم چندین ویژگی خوب دارم	۱۳۵	۲۰۲	۹۰	۴۹	۴۰	۲۳	۱۱	۳	۴	۳
درصد	۴۸/۲	۷۲/۱	۲۲/۱	۱۷/۵	۱۴/۳	۸/۲	۳/۹	۱/۱	۱/۴	۱/۱

1. Paired t test

آیتم ها		کاملا موافق		موافق		بی نظر		مخالف		کاملا مخالف	
		بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل
می توانم به خوبی دیگران کارها را انجام دهم	فراوانی	۱۲۵	۱۸۷	۱۰۳	۴۳	۳۴	۳۱	۱۳	۱۲	۵	۷
	درصد	۴۴/۶	۶۶/۸	۳۶/۸	۱۵/۴	۱۲/۱	۱۱/۱	۴/۶	۴/۳	۱/۸	۲/۵
نسبت به خودم نگرش مثبتی دارم	فراوانی	۱۲۷	۱۸۱	۱۰۴	۵۲	۳۵	۳۴	۱۲	۷	۲	۶
	درصد	۴۵/۴	۶۴/۶	۳۷/۱	۱۸/۶	۱۲/۵	۱۲/۱	۴/۳	۲/۵	۰/۷	۲/۱
به طور کلی از خودم راضی هستم	فراوانی	۱۱۲	۱۷۲	۱۰۴	۴۴	۴۶	۲۵	۱۰	۲۲	۸	۱۷
	درصد	۴۰	۶۱/۴	۳۷/۱	۱۵/۷	۱۶/۴	۸/۹	۳/۶	۷/۹	۲/۹	۶/۱
احساس می کنم چیز زیادی ندارم که به آنها افتخار کنم	فراوانی	۹۴	۳۹	۱۳۴	۸۱	۳۸	۲۷	۱۰	۶۰	۴	۷۳
	درصد	۳۳/۶	۱۳/۹	۴۷/۹	۲۸/۹	۱۳/۶	۹/۶	۳/۶	۲۱/۴	۱/۴	۲۶/۱
در مجموع فکر می کنم یک	فراوانی	۱۱۲	۴۸	۱۱۲	۶۶	۴۱	۳۲	۵	۶۱	۱۰	۷۳
	درصد	۴۰	۱۷/۱	۴۰	۲۳/۶	۱۴/۶	۱۱/۴	۱/۸	۲۱/۸	۳/۶	۲۶/۱

آیتم ها	کاملا موافق		موافق		بی نظر		مخالف		کاملا مخالف		
	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	بعد	قبل	
فرد شکست خورده ام											
ای کاش احترام بیشتری برای خودم قائل می شدم	۶۳	۱۹	۸۴	۱۳	۹۰	۷۵	۳۰	۳۳	۱۳	۱۴۰	فراوانی
گاهی احساس می کنم فرد بی فایده ای هستم	۹۴	۲۷	۱۴۰	۹۵	۳۳	۲۵	۱۱	۶۴	۲	۶۹	فراوانی
گاهی فکر می کنم اصلا انسان خوبی نیستم	۴۴/۶	۱۷/۱	۳۸/۶	۲۲/۵	۱۳/۲	۱۰/۷	۲/۵	۲۱/۱	۱/۱	۲۸/۶	درصد

با توجه به این که تحقیق به صورت پانل بوده و طی آن پاسخگویان یکسانی در دو مرحله، به سئوالات تحقیق پاسخ داده اند و نیز به دلیل این که داده های تحقیق با استفاده از آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف^۱ در هر دو مرحله قبل ($K.S=1/0.5$ Sig= $0/219$) و بعد ($K.S=1/28$ Sig= $0/053$) از توزیع نرمال تبعیت می کنند، جهت مقایسه میانگین نمرات عزت نفس شهروندان قبل از صعود ایران به جام جهانی و بعد از صعود آن، از آزمون تی زوج استفاده گردید که نتایج آن در جدول شماره ۲ منعکس شده است.

1.Kolmogorov-Smirnov

جدول شماره ۲ مقایسه میانگین عزت نفس شهروندان قبل و بعد از موفقیت ایران در صعود به جام جهانی

Sig	t	df	میانگین بعد از موفقیت	میانگین قبل از موفقیت	تعداد زوج ها	
۰/۰۰۰	۱۱/۷	۲۷۹	۳۵/۴	۳۰/۹	۲۸۰	عزت نفس

بر اساس نتایج جدول شماره ۲ قبل از مشخص شدن موفقیت ایران در صعود به جام جهانی، میانگین نمره عزت نفس شهروندان ۳۰/۹ بوده است، اما بعد از مشخص شدن موفقیت ایران در صعود به جام جهانی این میانگین ارتقا یافته و به ۳۵/۴ رسیده است. معناداری مقدار t در سطح ۰/۹۹ بیانگر این است که تفاوت مشاهده شده به لحاظ آماری معنادار است و طی آن عزت نفس شهروندان پس از موفقیت تیم ملی فوتبال افزایش یافته است.

در پژوهش حاضر، رابطه متغیر جمعیتی سن با عزت نفس در مرحله بعد از موفقیت تیم ملی فوتبال، و همچنین تفاوت جنسیت (مرد و زن)، تحصیلات (بی سواد، کمتر از دیپلم، دیپلم، دانشگاهی) و قومیت (لر، ترک و فارس) با عزت نفس در مرحله بعد از موفقیت تیم ملی فوتبال مورد بررسی قرار گرفته است که نتایج آن در جداول ۳، ۴، ۵ و ۶ ارائه شده است. بر اساس نتایج جدول ۳ رابطه معنادار و نسبتاً ضعیفی بین سن و عزت نفس وجود دارد و طی آن با افزایش سن، عزت نفس بیشتر شده است. داده های جدول شماره ۴ نشان می دهد زنان در مقایسه با مردان از عزت نفس بالاتری برخوردارند و این تفاوت معنادار است. جدول شماره ۵ بیانگر آن است که افراد با سطوح مختلف تحصیلی به لحاظ عزت نفس تفاوت معناداری دارند و بالاخره بر اساس داده های جدول ۶ قومیت های مختلف به لحاظ عزت نفس وضعیت مشابهی دارند و بین آنها تفاوت معناداری مشاهده نمی شود.

جدول شماره ۳ بررسی رابطه سن و عزت نفس

Sig	ضریب همبستگی	تعداد	
۰/۰۳۷	۰/۱۲	۲۸۰	سن و عزت نفس

جدول شماره ۴ تفاوت زنان و مردان به لحاظ عزت نفس

Sig	t	میانگین عزت نفس	تعداد	
۰/۱۱۶	۱/۲	۳۶/۴	۱۲۱	زنان
		۳۵/۷	۱۵۹	مردان

جدول شماره ۵ تفاوت سطوح مختلف تحصیلی در عزت نفس

Sig	F	میانگین عزت نفس	تعداد	
۰/۰۰۱	۵/۵	۴۲	۶	بی سواد
		۳۷/۲	۴۰	کمتر از دیپلم
		۳۵/۸	۶۰	دیپلم

جدول شماره ۵ تفاوت قومیت های مختلف در عزت نفس

Sig	F	میانگین عزت نفس	تعداد	
۰/۰۹۸	۲/۴	۳۵/۶	۱۸۴	لر
		۳۶	۳۳	ترک
		۳۶/۵	۶۳	فارس

بحث و نتیجه گیری

عزت نفس بالا به دلیل جلوگیری از بروز بسیاری از مسائل رفتاری، یک واکنش اجتماعی محسوب می شود (۱۸) و به همین دلیل، شناخت آن و راهکارهای تقویت آن از اهمیت زیادی برخوردار است. موفقیت ها و شکست های ورزشی در مسابقات مهم بین المللی می توانند بر ارتقاء یا تضعیف عزت نفس بگذارند، اما این امر به ندرت مورد بررسی علمی قرار گرفته است. یافته های پژوهش حاضر نشان می دهند پس از موفقیت تیم ملی فوتبال ایران در صعود به جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل، عزت نفس شهروندان به طور معناداری ارتقا یافته است. این یافته تحقیق، به لحاظ تجربی با نتایج پژوهش لور (۳۳) در برزیل و آبل و همکاران (۳۴) در انگلستان که نشان دادند، موفقیت های ورزشی باعث افزایش احساس غرور^۲ در بین شهروندان می شوند و نیز نتایج پژوهش احمدی (۳۵) در ایران که نشان داد موفقیت ها و شکست های ورزشی در رقابت های مهم بین المللی، بر احساس هویت ملی شهروندان تاثیر معناداری می گذارند، منطبق است و آنها را تایید می نماید. به علاوه، یافته تحقیق حاضر به لحاظ نظری با دیدگاه ها و نظریاتی که معتقدند عوامل محیطی همچون پیروزی ها و شکست های ملی، نقش موثری در تقویت و تضعیف عزت نفس دارند، منطبق است و آنها را تایید می کند (۲۰،۲۱،۲۲،۲۳،۲۴،۲۵،۲۶،۲۷،۲۸). رابطه معنادار بین موفقیت ورزشی در سطوح بین المللی و افزایش عزت نفس شهروندان در سطح ملی، بیانگر این است که پیوند نزدیکی بین ورزش و پدیده های روانی وجود دارد و طی آنان شهروندان، موفقیت تیم ملی را موفقیت خود تلقی می کنند و ضمن این که ارزش و احترام بیشتری برای خود قایل می شوند، قضاوت و ارزیابی مثبت تری از توانمندی های خود ابراز می دارند. تقویت عزت نفس شهروندان در سطح ملی، به دنبال موفقیت های ملی با توجه به تاثیرات عمیق عزت نفس بر افکار، عواطف و رفتارهای افراد، برای سیاست گزاران و برنامه ریزان کشور در سطوح کلان، یک فرصت است. چرا که افزایش عزت نفس باعث کاهش انحرافات اجتماعی، پیشداوری نژادی و افسردگی می گردد و در همان حال، زمینه را برای بهبود عملکرد شغلی، روابط صمیمانه، افزایش نشاط و سلامت روانی فراهم می آورد.

اگر چه یافته های پژوهش بیانگر آن است که به دنبال موفقیت تیم ملی فوتبال ایران در صعود به جام جهانی فوتبال، عزت نفس شهروندان ارتقا یافته است، اما توجه به دو نکته حایز اهمیت است. اول، بررسی ارتباط بین متغیرهای جمعیتی، با متغیر وابسته عزت نفس بیانگر این است که اگر چه متغیرهای جنسیت (زن و مرد) و

قومیت(لر، ترک، فارس) تفاوت معناداری به لحاظ عزت نفس نشان نمی دهند، اما متغیر سن رابطه معناداری با عزت نفس دارد و سطوح مختلف تحصیلی(بی سواد، پایین تر از دیپلم، دیپلم و دانشگاهی) نیز به لحاظ عزت نفس تفاوت معناداری نشان می دهد. بر این اساس، ضرورت دارد در تحقیقات آتی، رابطه معنادار سن و عزت نفس و نیز تفاوت سطوح مختلف تحصیلی در عزت نفس با روش های مختلف کنترل گردد تا تاثیر نتایج مسابقات تیم ملی فوتبال بر پدیده های روانی (همچون عزت نفس)، روشن تر و صریح تر گردد. دوم، در فاصله انجام مرحله اول و دوم تحقیق، انتخابات ریاست جمهوری یازدهم در ایران برگزار و پس از اعلام نتایج انتخابات در روز شنبه ۲۵ خرداد، موجی از شادی بین بخشی از مردم که کاندیدای مورد نظرشان پیروز انتخابات شده بود و موجی از ناراحتی در بین بخش دیگری از مردم که کاندیدای مورد نظرشان رای نیاورده بود، شکل گرفت که تاثیرات احتمالی آن در تحقیق حاضر قابل کنترل نبوده است.

نتیجه گیری کلی تحقیق حاضر، این است که پیوند عمیقی بین ورزش و ویژگی های روانی مردم وجود دارد و طی آن، موفقیت های ورزشی تیم های ملی ایران در مسابقات مهم بین المللی باعث تغییرات گسترده در خصایص روانی شهروندان می شوند. بر این اساس، با توجه به یافته تحقیق حاضر مبنی بر تاثیر معنادار موفقیت های ورزشی در رقابت ها و مسابقات مهم بین المللی بر ارتقای عزت نفس شهروندان، پیشنهاد می شود مسئولان سیاسی کشور با توجه بیشتر به ورزش، و مسئولان ورزشی کشور با انجام برنامه ریزی های مناسب تر، زمینه حضور موفق تر ورزشکاران ایرانی در رقابت های مهم بین المللی را فراهم آورند؛ زیرا که با ارتقای عزت نفس ملی، می توان به رفع یا تسکین برخی مسائل و معضلات مهم کشور کمک نمود که در غیر این صورت مستلزم هزینه ها و سرمایه گذاری های سنگینی است.

References:

- 1.Kassin,S.Fein,S. Madkus,H.R.(2011). Social psychology. NewYork,Wadsworth.p72.
- 2.Emler, N.(2001). Self-esteem, The costs and causes of low self –worth. London, Joseph Rowntree Foundation.p2.
- 3.Baumeister, R. Smart, L. Boden, J. (1996).Relation of threatened egoism to violence and aggression: the dark side of high self esteem. Psychological Review,103:5–33.
- 4.Rubin, M.,& Hewstone, M.(1998).Social identity theory's self-esteem hypothesis: a review and some suggestions for clarification. Review of Personality and Social Psychology,1(2):40–62.
- 5.Hansford, B.C., & Hattie, J.A. (1982).The relationship between self and achievement performance motivation.Review of Educational Research, 52:123–42.
- 6.Furnham, A., & Lowick, V.(1984).Lay theories of the causes of alcoholism. British Journal of Medical Psychology,57:319–32.
- 7.Steffenhagen,L.A.,& Steffenhagen,R.A.(1985).Self esteem and primary demographic characteristics of alcoholics in a rural state.Journal of Alcohol & Drug Education,30:51-9.
- 8.Feinstein, L. (2000).The relative economic importance of academic, psychological and behavioural attributes developed in childhood.Centre for Economic Performance, London School of Economics.p1.
- 9.Schneiderman, L. Furman, W. M. Weber, J.(1989).Self-esteem and chronic welfare dependency. In: A.M. Mecca, N.J. Smelser and J. Vasconcellos (eds) The social importance of self esteem. Berkeley, CA: University of California Press.pp200-247.

10. Urth, U. Robins, R.W. Trzesniewski, K.H. Maes, J. Schmitt, M. (2009). Low self-esteem is a risk factor for depressive symptoms from young adulthood to old age. *Journal of Abnormal Psychology*, 118(3):472-478.
11. Judge, T.A. Bono, J.E. (2001). Relationship of core self-evaluations traits – self esteem, generalized self efficacy, locus of control, and emotional stability with job satisfaction and job performance: A meta-analysis. *Journal of Applied Psychology*, 86: 80–92.
12. Baumeister, R. Campbell, J.D. Krueger, J.I. Vohs, K.D. (2003). Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest*, 4(1): 1-44.
13. Scheff, T.J. Retzinger, S.M. Ryan, M.T. (1989). Crime, violence and self esteem: review and proposals. In: A.M. Mecca, N.J. Smelser and J. Vasconcellos (eds) *The social importance of self esteem*. Berkeley, CA: University of California Press. pp160-199.
14. Kaplan, H.B. (2006). Self –esteem and deviant behavior, A critical review and theoretical integration. In: *Extending self-esteem, Theory and research*, Edited by: Owners, T., Stryker, S., Goodman, N, Cambridge, Cambridge University Press. pp375-399.
15. Branden, N. (1994). *The six pillars of self-esteem*. New York: Bantam Books. 58.
16. Taylor, S. E., & Brown, J. D. (1988). Illusion and well-being: A social psychological perspective on mental health. *Psychological Bulletin*, 103: 193–210.
17. Winegar, K. (1990). Self-esteem is healthy for society. *Star Tribune* [Minneapolis, MN], pp. 1E–2E
18. Mecca, A. M. Smelser, N. J. Vasconcellos, J. (1989). *The social importance of self-esteem*. Berkeley: University of California Press. pp1-23.
19. Gecas, V. (2006). The self as a social force. In: *Extending self-esteem, Theory and research*, Edited by: Owners, T., Stryker, S., Goodman, N, Cambridge, Cambridge University Press. pp85-100.
20. Sedikides, C. Gaertner, L. Vevea, J. L. (2005). Pancultural selfenhancement reloaded. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89: 539–551.
21. Lalwani, A. K. Shavitt, S. Johnson, T. (2006). What is the relation between cultural orientation and socially desirable responding? *Journal of Personality and Social Psychology*, 90:165–178.
22. Heine, S.H. Lehman, D.R. Markus, H.R. Kitayama, S. (1999). Is there a universal need for positive self-regard? *Psychological Review*, 106: 766–794.
23. Luhtanen, R. Crocker, J. (1992). A collective self-esteem scale: Self-evaluation of one's social identity. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 18: 302–318.
24. Schmitt, D.P., & Allic, J. (2005). Simultaneous administration of the Rosenberg self-esteem scale in 53 nations: Exploring the universal and culture-specific features of global self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(4): 626-642.
25. Wells, L.E. (2006). Self-Esteem and Social Inequality. In: *Extending self-esteem, Theory and research*, Edited by: Owners, T. Stryker, S. Goodman, N, Cambridge, Cambridge University Press. pp301-329.
26. Donnelley, R.R. (2007). Reaching higher, Building on the success of sport. *Edinburgh, Scottish Executive*. P39.
27. Rose, R. (1985). National pride in cross-national perspective. *International Social Science Journal*, 1:85-96.
28. Kelley, J. (1996). Ethnic feelings and politics in Australia. *Worldwide Attitudes*, 15, 1-8.
29. Berument, H., & Yucel, E.M. (2005). Long live Fenerbahce: The production boosting effects of football. *Journal of economic Psychology*, 26: 842-861.

30. Denham, B.E. (2010). Correlates of pride in the performance success of United States athletes competing on an international stage. *International Review for the Sociology of Sport*, 45(4):457-473.
31. Tomlinson, A. (1994). FIFA and the world cup. In: J. Sugden & A. Tomlinson (Eds.), *Hosts and champions*. Aldershot: Arena. pp13-33.
32. Hashemi, Z., Javadi Yeganeh, M.R. (2007). Football and national identity. *National Studies*, 2 : 107-125.
33. Ahmadi, S. (2007). A study of effects of Iranian national football team results in 2006 world cup on national identity of citizens. *Olympic*, 37: 85-96.
34. Lever, J. (1983). *Soccer madness*. Chicago: University of Chicago Press. p145.
35. Alabarces, P. (1999). Post modern times, Identities and violence in Argentina football, in *football cultures and identities*. Edited by: Armstrang, G. Giulianotti, R. London, Mac Millan Press, pp 77-85.
36. Abell, J., Condor, S., Lowe, R. D., Gibson, S., Stevenson, C. (2007). Who ate all the pride? Patriotic sentiment and English national football support. *Nations and Nationalism*, 13(1):97-116.
36. Iranian Statistics Center. (2012). *Report of population and housing census*. Tehran, Iranian Statistics Center Publishing.
37. Chochran, W.G. (1977). *Sampling techniques*. New York, John Wiley & Sons. p92.
38. Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press. p17.
39. Owens, T.J., King, A.B. (2006). Measuring self-esteem: Race, Ethnicity, and gender considered. In: *Extending self-esteem, Theory and research*, Edited by: Owners, T. Stryker, S. Goodman, N. Cambridge, Cambridge University Press. 400-435.
40. Rajabi, G., Karjoo Kasmaei, S. (2011). A study of affirmative structure of bi-factors model of Farsi version of Rosenberg's self-esteem scale. *Psychological Methods & Models*, 6: 33-43.
41. Beshlideh, K., Yousefi, N., Haghighi, J., Behrouzi, N. (2012). A study of factor structure of Rosenberg's self-esteem scale. *Journal of Educational Psychology Studies*, 15(9): 41-66.
42. Masoudnia, E. (2010). A study of relationship between self-esteem and social anxiety among students. *Daneshvar (Raftar) Clinical Psychology & Personality*, 37: 49-59.
43. Mohammadi, N. (2005). The preliminary study of validity and reliability of Rosenberg's self-esteem scale. *Journal of Iranian Psychologists*, 4: 313-320.